„Danskeren"
ET NYHEDS- OG OPBYGGELSES-BLAD FOR DET DANSKE FOLK I AMERIKA,
udgivet af
Danish Lutheran Publishing House,
Blair, Nebraska.

„Danskeren" udgaar Onsdag i hver Uge.
Pris pr. Aargang:
De Forenede Stater $1.50. Udlandet $2.00
Bladet betales i Forskud.
Bestilling, Betaling, Adresseforandring etc. med Undtagelse af Bidrag til Bladets Indhold adresseres
DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
Blair, Nebraska.

Alle Bidrag til Bladets Indhold — Korrespondancer, Afhandlinger og andre Artikler — sendes til dets Redaktør:
A. M. ANDERSEN, Blair, Nebr.

Entered at Blair Post office as second class matter.

Acceptance for Mailing at special rate of postage, provided for in Section 1103, Act of Oct. 3. 1917, authorized on July 8, 1918.

Advertising rates made known upon application.

I Tilfælde af, Bladet ikke modtages regelmæssigt, bedes man klage til det sedlige Postkontor. Skulde dette ikke hjælpe, bedes man henvende sig til „Danskeren"s Kontor.

Naar Læserne henvender sig til Folk, som averterer i Bladet, enten for at købe hos dem eller for at faa Oplysning om det averterede, bedes de altid omtale, at de saa Avertissementet i dette Blad. Det vil være til gensidig Støtte.

Naar Soldaterne kommer hjem. Fra Crookston, Minn., meddeles, at „The Red River Valley Development Association" holdt sit Møde der den 7. Aug., hvor det anbefaledes, at Staten Minnesota skulde tage levegivende Skridt til Forberedelse af, at hver tilbagevendende Soldat skulde kunne købe 80 Acres Land paa samme Vilkaar som dem, der nu faar Skoleland. Formand A. M. Givertsen i nævnte Association var Hovedtaleren. Repræsentant Steenerson var en af dem, der livligt tilskyndede, at dette Forslag skulde fremmes for paa den Maade at bidrage til at løse eet af de mange Problemer, som vil stilles for os sammen med Soldaternes Tilbagekomst.

Bibelen udelukket flere Steder i Louisianna. Ifølge „Bible Society Record" er Udbredelsen af Bibelen forbudt flere Steder i Louisianna — hovedsagelig som Følge af Katolikkernes Modstand. Af nævnte Blad meddeler vi følgende: „Om der i Amerika findes nogen Fare for Missionsarbejdets Tilintetgørelse, saa er det den trettende Aarshundredes Romanisme i Louisianna, hvor Præster forbyder deres Folk at læse den hellige Skrift. Efter syv Aars kraftige Forsøg paa at udbrede Bibelen i den romersk-katolske Del af Louisianna kan vi tale af Erfaring. Vore Kolportører, som gaar fra Hus til Hus og falbyder Bibelen, bliver ikke blot ofte forulempede, men undertiden ligefrem bortdrevne."

En falleret Præst. Vi meddeler følgende efter „Tabor" (i Oversættelse). Det passerede for faa Uger siden i en stor By i Pennsylvania; det er betegnende nok til at taale Gengivelse. Efter Formiddagsgudstjenesten i en Baptistkirke nærmede een af de ældste og mest agtede Medlemmer, en Engelskmand, sig Præsten og henstillede, at han saa at finde noget andet end Krigen at prædike om, da Menigheden var træt af at høre paa saadanne Prædikener. Det var slemt nok, sagde han, ikke at høre andet de seks Dage i Ugen uden at faa Følelserne harvet over af lignende Gentagelser den syvende. Præsten svarede, at han ikke kunde finde Temaer nok i Skriften at prædike om i disse besværlige Tider. Den gamle Engelskmand foreslog ham at læse sin Bibel. Var Engelskmanden ret paa det? — Her har vi vistnok en af Grundene, hvorfor man fordrer, at der skal prædikes paa Engelsk: Man er vant til at høre Prædikener om Krigen.

Vældig Regn i Montana. Fra Sidney, Montana, skriver Pastor Damskov til os bl. a.: Sommeren har været ualmindelig tør heroppe, dog kan Farmerne i vort Nabolag vel vente saadan noget som en halv Høst, og det er jo ikke saa galt med de nuværende Priser. Det gælder for dem, jo mboer paa Højlandet; i Dalen under Irrigation er der en storartet Avl baade af Alfalfa og Smaafæd. — Men nu kommer der en Hage til denne Historie. De sidste 8 Dage har det næsten regnet hele Tiden. Den første Dag fik vi 6½ Tommer, og indtil Dato har vi faaet omkring 10 Tommer. Vel har denne Regn gjort stor Skade; men den har ogsaa gjort uberegnelig Gavn, særlig for Højlandet. Efter to ualmindelig tørre Aar er jorden endelig bleven blødt op, saa man kan se næste Aar imøde med Haab. — Og derfor skal Gud alligevel have Tak for Regnen.

I en Artikel „Sammenslutning" i „Kors og Stjerne" skriver dette Blads Redaktør, Past. R. R. Vestergaard bl. A.:

„Den grundtvigske Opfattelse af Trosordets og Sakramenternes Betydning i den kristne Menigheds Liv og af Bibelordets Plads er bleven heftig bekæmpet af den forenede Kirkes Mænd, ligesom man heller ikke fra den Side har villet godkende den grundtvigske Opfattelse af det menneskelige og det kristelige."

Vi var tilbøjelige til at sige, at det er ret og slet Usandhed, men skal nøjes med at sige, at det er et meget misvisende Udtryk for Den forenede Kirkes Mænds Forhold til den grundtvigske Anskuelse paa de to nævnte Punkter. Vi har visselig Syn for baade „Trosordet"s (den apostolske Trosbekendelse) og Sakramenternes Betydning i den kristne Menigheds Liv, og vi overser heller ikke „det menneskelige." Pastor Vestergaards Ord efterlader nærmest det Indtryk paa Læserne, at det er kun Grundtvigianerne, der har Øje for disse Ting, og vi andre bekæmper dem heftigt derfor. Lad os prøve at ramme i Centrummet, det er vi bedst tjent med.

Det med Forstaaelsen. „Kr. Sml."s Red., Past. J. C. Aaberg, skriver i Anledning af vor Art. i Nr. 31 om D. d. Kirkes Aarsmødes Forhold til Sammenslutningstanken bl. a.: „Men skal det, at Skriften er Guds Ord kun forstaas i sin Almindelighed og ikke i sin strenge dogmatiske (bogstavelige?) Betydning, saa har jeg ikke den mindste Vanskelighed ved at sige Ja til det. For mig er Skriften det Guds Ord, der i sin Helhed giver os en ufejlbarlig Underretning om, hvorledes Gud oprettede sin Pagt med Menneskene, og Summen af, hvad han ved Profeter og Apostle har talet og taler til Pagtens Folk baader under den gamle og den nye Pagt. (Se Nørdam: „Den kristelige Lære")."

Den forenede Kirke lærer vist, at Skriften er eneste Kilde og Rettesnor for Tro, Lære og Liv."

Det er alt vi her kan meddele. Der synes imidlertid at vise sig noget af en Villighed til at forstaa os i denne Art. Men det er forbavsende, at man kan mene, at vi holder paa Læren om „Bogstavinspirationen", og at vi lærer, at „Skriften er eneste Kilde og Rettesnor for Tro, Lære og Liv." Man kunde og burde vide bedre. Der er sikkert Trang til, at vi mødes personlig med hverandre.

The Church College

Følgende er os tilsendt til Optagelse, og vi meddeler det i Overssættelse for at det maa blive læst og forstaaet af des flere:

„Den nationale lutherske Kommissions Repræsentant i Plattsburg „Officers Traing Camp" har just sendt os et Stykke Oplysning, som vort lutherske Kirkefolk bør gøres opmærksom paa. Vi har Navnene paa 133 af vore lutherske Mænd i denne Lejr. Disse 133 Officers-Kandidater repræsenterer 49 højere Læreanstalter, men kun 29 af disse 133 er fra lutherske Skoler. En Camp Pastor, J. H. Harms, siger: „Det var en rystende Opdagelse. 104 ud af 133 har foretrukket ikke-lutherske eller Statsinstitutioner."

Det er naturligvis glædeligt, at de fleste af disse lutherske Mænd endnu kommer til vore Gudstjenester. Ved sidste lutherske Gudstjeneste, som vi har Rapport fra, var der lutherske Mænd fra 33 forskellige College'er repræsenteret.

Fra personlig Erfaring i Lejrene og gennem Rapporter fra vore Camp Pastors er jeg overbevist om, at den Sæd, som er bleven nedlagt i vore lutherske Colleges, har baaret velsignet Frugt. Det er ret almindeligt ved vore Gudstjenester at møde Ynglinger fra flere af vore lutherske Læreanstalter, og de har i Reglen vist sig at være de første til at opsøge Camp Pastoren og spørge om Altergang.

Vore Drenge (our boys) lægger nu Planer for College-Sæsonnen. Lad os tilskynde hver lutherst Familie til at understøtte vore lutherske College'er.

Very sincerely,
J. A. O. Stub,
Executive Secretary.

Vi vil hjerteligt støtte denne Henstilling. —Red.

Tysk Filosof om Kristendommen.

Frederich Wilhelm Nietzche var en af de mest bemærkede blandt moderne tyske Filosofer. Hvor meget har hans Filosofi paavirket Nutidstyskernes Anskuelser og Karakter? Er ikke Svaret skrevet i Kvinders og Børns og gamle Mænds Blod i de okkuperede Dele af Frankrig og Belgien? Er ikke Lusitanias Ofre Vidner om, at Tyskerne har adopteret Nietzches Tro? Her er hans Udtalelse om Kristendommen.

„Med dette slutter jeg og udtaler min Dom: Jeg fordømmer Kristendom. For mig er det den største af alle tænkelige Fordærvelser. Kirken er den store Parasit (Snyltegæst, der lever som Blodudsuger); med sin anæmiske (blodmanglende) Ide om Hellighed suger den Livet ud af sin Styrke, sin Kærlighed, sit Haab. Den anden Verden er Motivet for at fornægte enhver Virkelighed. Jeg kalder Kristendommen den ene store Forbandelse, den ene store indvortes Fordærvelse, den ene store Hevninstinkt, for hvilket intet tilsvarende Middel er tilstrækkelig giftigt, hemmeligt, underhaands til at opnaa dens Maal. Jeg kalder den (Kristendommen) Menneskeslægtens ene udødelige Skam og Vanære."

Hvem skulde troet, at vi nogen Sinde skulde høre sligt fra det Land, der fostrede vor store Reformator, Dr. Morten Luther!

To The Community.

Regarding my resignation as Pastor of The Danish Lutheran Church at Staplehurst, Nebr., which has been announced in the papers, I wish to make public the following.

The Council of Defense of Seward Co., Neb., has requested that the churches in said county conduct their services in the English language with the exception of a service for the old people in the church who do not understand English.

In regard to this request I spoke to Mr. John Reinmiller, one of the members of said Council. Mr. Reinmiller referred me to Mr. H. Graff, Seward, Chairman of the Council.

Tuesday, the 30th of July, I went to Mr. Graff and stated my case before him. Mr.Graff advised me to go before the Council Friday, Aug. 2nd, which I did.

Mr. Graff introduced me to to the Council and asked me to lay my case before the session. I spoke as follows.

Mr. President and members of the Council of Defense! I am acquainted with the ruling of the Council that the services of the churches shall be conducted in the English language. This decision will not work so much hardship where the pastor is able to preach in English, but otherwise, where he is not, the hardship will be a great one. I am among the latter class. I have a limited knowledge of the English grammar; I am able to read English and understand it fairly well; I can also use it in common conversation; but in preaching I can not master it.

I was not young when I came from Denmark to America, 1885 —27 years old—and my hearing was impaired then and has gradually grown worse and that has made it difficult—if not impossible—for me to learn the correct pronounciation. My theological education covered a period of several years—two in Denmark and five in America—I also had my studies in English, but they were limited. The question of preaching in English among the Danes in America was not such a vital question 30 years ago, as it has become of late. The fact is, I did not advance far enough in my knowledge and use of the English language to enable me to take up a pastor work in it now. I have not the ability and the courage to shoulder the responsibility of being a teacher and preacher in the English language. **I have not!**

I know God called me—not by revelation but by circumstances — to preach the Gospel to my countrymen in America, and this work has been my heart's joy and gladness.

But as this is how I am situated in this matter allow me to ask the Council of Defense to grant me permission to go on with my work—preaching to my countrymen in my mother tongue, the Danish language, the only one in which I am able to preach the Gospel.

The decision reached by the Council was this: as the Council of Defense wants to make the English language the only one used by the churches it can not make any exception in regard to Rev. I M. Hansen.

It is possible that the Council had the impression that I was able to use the English language in preaching. Mr.L. Vedsted, Staplehurst, a member of my church, who was present at the hearing, told the Council he did not think I was.

When my petition was denied I begged the Council to allow me to continue my pastoral work as heretofore for one year. At the end of that time I promised to resign. I made my petition on these grounds:—winter is before us, it is not easy for me to arrange for my work, a home for my family, and school for my children in so short a space of time.

But also this was denied by the Council.

There was then no other way for me than to give up my work as a minister here. On August 8th I handed in my resignation to Our Saviors Danish Ev. Luth. Church at Staplehurst, of which I have been pastor eleven years. My contract with the church is, that I can not leave before three months after date of my resignation.

I am nearly 60 years old. The decision of the Council leaves me without home and without work. But God is my help.

Aug. 18th. I gave in my resignation to my congregation at Bennett, Nebr. I have not been before the Council of Defense of Lancaster County, where it is located. But it had come to my knowledge, that the Council of Lancaster Co. had decided upon the use of the English in the churches the same as the Council of Seward County.

Ivar Marius Hansen,
Danish Luth. Minister,
Staplehurst, Nebr.

Postscript: Aug. 9th. I sent the following message to the Chairman of the Council of Defense, Seward Co.

Mr. H. Graff,
Seward, Nebr.

Dear Sir:

Mr. L. Vedsted, Staplehurst, Nebr., who was present at the meeting of the Council of Defense Friday, Aug. 2nd, informs me, that I was reported to have used this expression: "It takes more than the Council of Defense to stop me from preaching in the Danish language."

I regret I did not hear the statement at the time. But I wish to say, that to my best knowledge I have never been guilty of using such an expression.

I. M. Hansen.

Minder fra Indianermissionen.

Efter en lang og trættende Rejse med Toget og 25 Mil med Vogn saa vi en Aftenstund en Kirke, en Skole og en Missionærbolig og ikke langt derfra nogle Huse, de fleste velopbyggede, men ogsaa nogle, der hældte som en Snemand i Tøvejr, **eller en Kirke uden Liv.**

Fra et 2 Maaneders Ophold paa denne Plads, Den forenede Kirkes Indianermission i Amerika, skal jeg prøve at give nogle spredte Indtryk og Minder.

Dertil rejste Past. R. L. Nielsen og Hustru for godt 25 Aar siden med dette pessimistiske Afskedsord: „Du maa hellere lade være, at rejse derned, for du vil ikke kunde gøre noget blandt dem". Nu, de fleste af den Slags Drabanter tager i Reglen Fejl, hvilket ogsaa skete den Gang, som vi nu skal se. Past. Nielsen og Hustru fik andet med ogsaa, nemlig det levende Guds Ord; med dette kunde de gøre noget, og ved dette saa de een efter en anden af Indianerne forandret og bevaret.

Begyndelsen var i det smaa, Klimaet var imod, Folket stod tvivlende, og man tænkte maaske herhjemme: kan der blive noget ud af det? Der var ingen Kirke, ingen Skole og ingen, som søgte efter det. Folk var raa, vilde; Menneskeliv agtedes for lidet. Drik, Slagsmaal, og de fleste unge havde været i Tugthuset for en eller anden Forbrydelse.

Nu er der en velbesøgt Kirke og Skole og mangen en kom der og fik det, Sjælen søgte. Folk er vilde nok endnu, men gaa udenfor Menigheden, og du vil se Forskellen. Folk staar heller ikke tvivlende længere, selv disse, som kommer sjældent til Kirke, saa jeg komme for at tale om Sjælens Frelse, og saa er det saaledes, mange af de udenfor staaende kan være bitre og fulde af Had mod Kirken og Nielsens, men saa naar de skal til at dø, trods alt, saa sender de alligevel Bud efter „old Mr. Nielsen", som de sommetider kalder ham.

At Missionen har Folkets Tillid, det ses blandt andet deraf, at naar de sender deres Børn til Missionsskolen, saa ved de, at de er i god Behold. En Dag kom en Indianer og bad Mrs. Nielsen om at tage hans Børn for en kort Tid, da han skulde ud at rejse, hans Hustru var nemlig død. Det vilde aldrig have passeret for 20 Aar siden, da nærede man Mistillid.

Jeg blev kendt med 2 Onkler; de var for Resten Menighedens Støtter. Den ene hed Onkel Bob, den anden Onkel Davids, men det, som gjorde disse 2 Onkler betydningsfulde, var de kunde og vilde tale personligt med Mennesker om deres Sjæls Frelse. Der var ogsaa 2, som havde travlt med at tale daarligt om Præsten og Missionen i det hele, uagtet de hørte til Menigheden. Det var nu deres Mission. Det ledte mig til at tænke paa Spurgeons Ord, „Every congregation has its devil", but there, I saw two.

Det, som satte de dybeste Spor i min Erindring, var, at Menighedsmedlemmerne, som et hele ikke var for store til at bede om Forladelse, naar de havde gjort noget galt mod hinanden eller rettere, de var store nok til at gøre det. Det var ikke alene i store Ting men ogsaa i det smaa. Saadan var Menigheden, og saadan var dens Ledere.

Jeg fandt, at Menigheden var en bedende Menighed. Der kunde fortælles flere Eksempler ogsaa fra Hverdagslivet, men jeg skal fortælle kun eet fra en Sammenkomst i Kirken. Da Gudstjenesten var forbi, sagde Past.Nielsen: "Lad os bøje vore Knæ og bede om Regn." Tørken var stor, og det saa ud til, at Høsten for en stor Del vilde mislykkes. Vi bøjede vore Knæ og bad om Regn. Da vi rejste os, var mange, om ikke alle, forvisfede om Regn, og Regnen kom i den følgende Uge. Du maa kalde det, hvad du vil, men jeg kalder det Bøn og Bønhørelse.

Menigheden var en arbejdende Menighed, det saas i alle deres Foretagender. Man saa en velorganiseret og talrig Søndagsskole, et upperligt Sangkor og en mønsterværdig Kvindeforening, som ledtes af Mrs. Nielsen, ja man saa en Flok, som ikke var bange for, at gøre, hvad de kunde.

Endvidere — Menigheden var en syngende og glad Menighed. Det saas og kendtes bedst ved at være sammen med dem til Hverdag. Sorgerne over lidt eller ingenting var sendt bort; Evangeliet og dets frydefulde Sange havde taget Pladsen. Naar Basunen lyder der hjemmefra og Bogen skal oplades, da kan det aldrig fejle, uden at der vil blive mange ogsaa dernedefra, som vil prise Herren for dem, som var med til at yde til denne Missions, for dem, som drog derned, og for Blodet, der udslettede Synden.

H. C. Østergaard.

Ungdomsmøde i Dane Valley, Mont.

N. Dak. Kreds' Ungdomsforbund holdt sit Aarsmøde i Dane Valley, Mont., 12—14 Juli 1918. Mødet aabnedes Fredag Formiddag med Prædiken af Stud. Jnadomi, som af Forbundets Formand, Pastor Magnussen, var indbudt til at overvære Mødet og dernæst aflægge Kredsens Menigheder et Besøg. Foruden de ovennævnte vare Pastor E. R. Andersen, Missionær Lars Petersen og undertegnede til Stede samt nogle tilrejsende fra Daneville Kaldet, Kenmare og Flarton, N. Dak. og ligesaa fra Brorson og Sidney, Mont.

Det var et særdeles skønt og velsignelsesrigt Møde. Ved Stud. Jnadomis Nærværelse, hans varme Prædikener og Foredrag blev vi om ikke just sat midt ind i Japan saa fik vi dog en Følelse af, at vi kom Japan Missionen nærmere, og vi fik mere Lyst til baade at arbejde og ofre for denne ganske betydelige Gerning, som øves derovre baade af vore udsendte Missionærer og af indfødte Arbejdere. Vi haaber, at om end mulig Varmen og Begejstringen skulde aftage en Del, hvad saa ofte før er sket, at en virkelig og frugtbringende Interesse maa bevares for Missionen baade ude og hjemme.

Lørdag holdtes Forretningsmøde. Efter at Pastor Magnussen havde oplæst sin Indberetning, som baade var oplysende og opmuntrende, foretoges der Valg af Embedsmænd med følgende Resultat: Formand Pastor Magnussen, Næstformand Pastor E. R. Andersen, begge Genvalg, Kasserer Walter Kamp, Kenmare, N. Dak., og undertegnede som Sekr. Derefter toges følgende Beslutninger med Hensyn til Foreningens Midler: — Som Løn til Pastor Kamayama $290.00. Til Samfundets Kasserer, som Hjælp til Jnadomis Rejse $75.00 Til Kredsmissionskassen i N. Dak. Kreds $50.00. En Ordinationsgave til Pastor Kamayama $25.00 og $25.00 til trængende Studenter paa Trin. Sem. forudsat at Kassen indeholder saa meget før Jul, i modsat Tilfælde saa meget som der er.

I Henhold til ovennævnte Gave til Kamayama, maa der tilføjes en Oplysning. Man var ikke klar over, om det saaledes at paaskønne Past. Kamayamas Arbejde fremfor de andre indfødtes Arbejde derovre, mulig kunde foraarsage en Misforstaaelse, og man besluttede derfor at sende Pengene til Pastor Nielsen og overlade til ham at dømme i denne Sag — og saa enten overbringe Pengene som paatænkt eller ogsaa paa anden Maade gøre Brug af dem i Forbindelse med Missionen i Hida.

Det paalagdes alle, men i Særdeleshed Delegaterne, at gøre et ihærdigt Arbejde for at udbrede De Unges Blad.

Indbydelse fra Ungdomsforeningen i Sidney, til næste Aarsmøde modtoges.

I Forbindelse med Gaven til Pastor Kamayama sendes en Hilsen med Ordene: 2 Krøn. 14, 11.

Søndag, Møde baade Formiddag Eftermiddag og Aften samt om Eftermiddagen i Byen Culbertson.

Ved atter at gennemlæse Formandens Indberetning finder jeg en Beklagelse over, at der endnu findes Menigheder i vor Kreds, hvor der